

at arbejdslokaler så vidt muligt skal have tilgang af dagslys, og at luftfornylelsen (ventilationen) af arbejdslokalerne skulle være tilstrækkelig og passende (her underforstået uden trækgener eller andre gener for de beskæftigede).

En ny almen omfattende artikel blev derfor foreslået og vedtaget, hvori udtrykkes, at arbejdslokalerne, arbejdspladsen, skal indrettes således, at den ikke frembyder nogen skade for arbejderens helbred.

Ved gennemgang af forslaget til *rekommandationen* blev de enkelte punkter langt mere indgående diskuteret, f. eks. spørgsmålet om *belysning*. Alle var enige om, at arbejdslokaler — herunder både kontorlokaler, butiklokaler m. m. — så vidt muligt burde have tilstrækkelig tilgang af dagslys. Et forslag om, at der kun måtte indrettes arbejdslokaler uden tilgang af dagslys, for så vidt det var en teknisk nødvendighed, blev forkastet, idet et flertal af komiteens medlemmer var enige om, at det var umuligt at gå imod udviklingen, f. eks. ved indretning af lokaler i stormagasiner o. l.

Spørgsmålet om *kunstig belysning* blev også diskuteret meget stærkt, og i rekommandationen blev det vedtaget, at ikke alene skulle man være omhyggelig ved valget af kunstig belysning, den måtte ikke være skadelig for øjnene og måtte ikke give for stor kontrast mellem lys og skygge, men der skulle også tages hensyn til valg af farver af lokaler og deres inventar. Endelig gik man ind for, at myndighederne i de forskellige lande skulle udarbejde en standard for kunstig belysning.

Spørgsmålet om *temperatur og ventilation* affødte også megen diskussion. De fleste medlemslande gjorde opmærksom på, at hvad angik arbejde i en behagelighedszone, var en nøje sammenhæng mellem temperatur og fugtighedsgrad en nødvendighed, og det var vanskeligt at fastsætte bestemte temperaturgrader uden samtidig at fastsætte fugtighedsprocenter; men man enedes om under ventilationsparagraffen at kræve, at der i lukkede lokaler skulle være mulighed for at måle fugtighedsprocenter, ligesom man meget stærkt understregede, at tilgangen af frisk luft og ventilationsanlæg skulle være således indrettet, at det ikke

gav gener eller skadelige trækvirkninger for de beskæftigede.

Under diskussionen om *opvarmning og eller nedkøling* af arbejdslokaler diskuteredes også arbejde ude i fri luft, f. eks. salgsarbejde på gaden uden for stormagasiner, som er så almindeligt i de varme og blevet så almindeligt i de køligere lande. Det bestemtes, at sådanne salgsarbejdspladser skulle henholdsvis være skærmet mod for megen varme eller i køligere lande være opvarmet til en passende temperatur, således at arbejderens helbred ikke kunne tage skade.

Under diskussionen om arbejdspladser kom man ind på problemet siddepladser og herunder *arbejdsstillinger*. Det blev fremhævet, at de erhvervslidelser, der opstod som følge af forkerte arbejdsstillinger og ved konstant stående arbejde, var skadelige for helbredet og kunne give sig udslag i mange sygeperioder. Alligevel blev paragraffen om emnet ret snævert udformet: at der så vidt muligt skulle indrettes tilfredsstillende siddepladser, også for de arbejdere, der normalt havde stående arbejde, f. eks. i butikker o. l., ligesom der om muligt også skulle indrettes fodvilere for det personale, som havde siddende arbejde hele dagen.

Endelig diskuteredes garderober, toiletter, baderum, spisestuer m. m. Disse paragraffer blev i rekommandationen meget detaljeret udformet, og selv om en del af regeringsrepræsentanterne ønskede disse paragraffer mere enkelt og fleksibelt udformet, var der andre regeringsrepræsentanter, som ønskede disse paragraffer endnu mere detaljerede end den foreslåede form.

Af nye punkter, som blev taget op til diskussion, var *støj og vibrationer*. Man var enige om, at støj fra de nyere bogholderimaskiner og hulkortanlæg ved bygningsmæssige foranstaltninger skulle formindskes mest muligt. Diskussionen kom imidlertid også ind på den „støj“, der f. eks. er i stormagasiner, hvor man i visse byer dagen igennem har højttalere gående med popmusik o. l. Denne „støj“ er nok ikke over den sundhedsskadelige grænse; men den er meget generende for det butikspersonale, som skal stå der hele dagen, og komiteen var derfor inde på, at det personale, der var beskæftiget her, skulle have flere hvil dagen igennem, evt. have en kortere arbejdstid,